

P R E S S M E D D E L A N D E

1998-12-03

Erik Norrman, ekonom, 070-914 60 80
Clas Olsson, sektionschef, 08-772 42 25

Internationaliseringen och kommunernas skattebas

Den ekonomiska integration som Sverige och andra länder nu genomgår innebär nya villkor för alla ekonomiska aktörer. Arbetsmarknaden utvidgas, kapitalförvaltarnas placeringsalternativ ökar i antal, företagens valmöjligheter vidgas och varor och tjänster kan köpas via nya kanaler. Öppenheten mot omvärlden skärper gränserna för beskattningen. När valmöjligheterna ökar blir medborgarna starkare i förhållande till beskattningsmakten. Det blir därmed allt svårare för det enskilda landet att föra en skattepolitik som avviker mycket från den i omvärlden, åtminstone om de högre skatterna inte medför att man får ut mer av den offentliga sektorn.

Kommunernas enda möjlighet att själva via skattsedeln finansiera den del av välfärden man står för är genom inkomstskatten. Skattebasen utgörs alltså av den egna befolkningen, men i en allt mer internationaliserad värld kan kommunerna inte behandlas separat från situationen i omvärlden. Effekterna av en tilltagande internationalisering för kommunernas framtida finansieringsmöjligheter kan bli betydande.

Några av slutsatserna i rapporten är:

- Internationaliseringen innebär både positiva och negativa effekter på kommunernas finanser.
- En explosiv ökning i antalet svenska studenter som studerar utomlands, kan innebära betydligt ökad rörlighet i den välutbildade delen av arbetskraften i framtiden. Andelen akademiker som emigrerar tredubblades från 1980-talet till 1990-talet. En fortsatt utveckling i den riktningen skulle leda till en ökad lönespridning i Sverige och en press nedåt på de kommunala finanserna. Redan en *måttligt* ökad utflyttning av högutbildad arbetskraft skulle kunna leda till ett inkomstbortfall för kommunerna i storleksordningen 10 miljarder kronor år 2010.
- Ökad privat gränshandel på grund av EMU och internet kommer indirekt att sätta press på kommunerna.
- En förändring av reglerna för uttaget av mervärdesskatt som redan beslutats av EU och, som väntar på att genomföras, skulle få stora konsekvenser för Sveriges möjligheter att avvika från tysk moms nivå. Förändringen handlar om att man övergår från destinationsprincipen till ursprungsprincipen. Det betyder att momsen ska betalas i tillverkningslandet istället för i användarlandet, och då hamnar Sverige i ett dilemma: antingen sänker vi momsen till andra EU-länders nivå, vilket betyder åtskilliga miljarder i förlorade statsinkomster - eller så bibehåller vi den som idag, vilket skulle innebära en rejäl konkurrensnackdel, förlorade jobb - och förlorad inkomstskatt.